

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی – درمانی قزوین

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت های ویژه

عنوان پایان نامه:

بررسی تاثیر ماساژ بازتابی کف پا بر کیفیت خواب بیماران همودیالیزی مراجعه کننده به بیمارستان بوعلی قزوین در سال ۱۳۹۴

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر محمدرضا شیخی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر محمد علی سلیمانی

مشاور آمار:

جناب آقای دکتر محمود علیپور

دانشجو:

رامین فرخیان

زمستان ۱۳۹۴

چکیده

زمینه و هدف: اختلالات خواب از مهمترین مشکلاتی است که بیماران همودیالیزی با آن مواجه هستند. دارودرمانی، رایج ترین روشی است که در حال حاضر برای درمان اختلالات خواب توسط این بیماران استفاده می شود که به نوبه خود دارای عوارض جانبی متعددی است. لذا انجام **مداخلاتی با عوارض کمتر** جهت رفع اختلالات خواب در این بیماران دارای اهمیت ویژه‌ای است. بر این اساس مطالعه حاضر با هدف بررسی تاثیر ماساژ بازتابی کف پا بر کیفیت خواب بیماران همودیالیزی انجام شد.

روش بررسی: مطالعه حاضر از نوع کارآزمایی بالینی تصادفی است که بر روی ۶۲ بیمار همودیالیزی شهر قزوین انجام شد. بیماران با استفاده از روش تصادفی به دو گروه شاهد و آزمون تقسیم شدند. قبل از مداخله پرسشنامه کیفیت خواب پیتزبورگ برای بیماران هر دو گروه تکمیل شد. در گروه آزمون، ماساژ بازتابی کف پا به مدت ۱۲ جلسه (سه روز در هفته به مدت ۴ هفته) ۳۰ دقیقه‌ای (هر پا ۱۵ دقیقه) انجام شد. **بلافاصله** پس از انجام مداخله مجدداً پرسشنامه کیفیت خواب برای بیماران هر دو گروه تکمیل شد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۴ و آزمون‌های توصیفی و تحلیلی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. **$P < 0.05$ به عنوان سطح معنی داری در نظر گرفته شد.**

یافته ها: نتایج نشان داد که ماساژ بازتابی کف پا در طول زمان تاثیر معنی داری بر کیفیت خواب در گروه آزمون دارد ($P = 0/001$). این در حالی است که در گروه شاهد تفاوت معنی داری از نظر کیفیت خواب در **طول زمان** **مشاهده نشد** ($P = 0/096$).

نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که استفاده از ماساژ بازتابی کف پا، موجب بهبودی کیفیت خواب بیماران همودیالیزی می‌شود. بنابراین احتمالاً می‌توان از ماساژ بازتابی کف پا به عنوان یک مداخله مفید و موثر در بهبود کیفیت خواب بیماران همودیالیزی استفاده نمود.

واژه های کلیدی: اختلالات خواب، کیفیت خواب، همودیالیز، ماساژ بازتابی کف پا